

3^ο ΘΕΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Κείμενο: Δημοσιογραφία με κύρος = δημόσιο αγαθό

Ενώ η δημοσιογραφία μπήκε στον 21ο αιώνα, είναι αιχμαλωτισμένη σε ένα παράδοξο το οποίο οφείλεται στην ίδια την πορεία της. Όσο ποτέ άλλοτε, χάρη σε μια χωρίς προηγούμενο πληθώρα ΜΜΕ, έχουμε στη διάθεσή μας περισσότερα νέα και περισσότερη δημοσιογραφική επιρροή. Ωστόσο η δημοσιογραφία υφίσταται πρωτόγνωρες επιθέσεις από πολιτικούς, φιλοσόφους, το ευρύ κοινό, καθώς και από τους ίδιους τους δημοσιογράφους. Χρήσιμο είναι το παράδοξο αυτό να ερμηνευθεί. Η άνοδος της δημοσιογραφικής επιρροής ερμηνεύεται εύκολα. Η ανάπτυξή της οφείλεται στην πολιτιστική, πολιτική και οικονομική αξία της πληροφορίας, η οποία διευκολύνεται από την ανάδυση νέων φθηνών ηλεκτρονικών τεχνολογιών, μέσω των οποίων διανέμονται νέα και σχόλια. Σήμερα είναι ευρέως κατανοητό ότι, χωρίς άφθονη και προσβάσιμη πληροφόρηση, δεν μπορούμε να έχουμε ούτε τη δημοκρατία στην οποία πιστεύουμε ούτε την ανάπτυξη και τις καταναλωτικές επιλογές που επιθυμούμε.

Τα νέα, που κάποτε ήταν δύσκολο και κόστιζε ακριβά να αποκτηθούν, σήμερα μάς περιβάλλουν όπως ο αέρας που αναπνέουμε. Τα περισσότερα από αυτά κυριολεκτικά αιωρούνται και τα βρίσκει κανείς στους υπολογιστές, στα τρένα, στα αεροπλάνα και στα κινητά τηλέφωνα. Επίσης, τα σπανίζοντα στο παρελθόν νέα στην εποχή μας είναι πανταχού παρόντα και προσφέρονται δωρεάν. Περιττό να τονιστεί ότι τα νέα σήμερα είναι παγκόσμια, στιγμιαία και διαδραστικά. Ωστόσο υπάρχουν προβλήματα με την καινούργια κουλτούρα των νέων. Διότι τα νέα είναι αμέτρητα, γεγονός που μάς δυσκολεύει να ξεχωρίσουμε τα καλά από τα άσχημα. Εξάλλου το ότι σε μεγάλο βαθμό μπορούμε να τα αποκτήσουμε χωρίς άμεση πληρωμή μάς οδηγεί στο να τα εκτιμάμε λιγότερο. Καθώς οι γενιές μεγαλώνουν χωρίς να συνειδητοποιούν ότι τα νέα κοστίζουν χρήμα, η οικονομία της εις βάθος ερευνητικής δημοσιογραφίας υπονομεύεται. Ακόμη, η πληροφορία ταξιδεύει σήμερα με τεράστια ταχύτητα και μπορεί να προκαλέσει καταστροφές πριν γίνει

κατανοητή. Στον κόσμο της στιγμιαίας δημοσιογραφίας η ιδιωτική ζωή δέχεται εισβολή κατά τρόπο απαίσιο, σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από αυτόν που απαιτεί το πάτημα ενός κουμπιού. Αναπτύσσεται έτσι μια σκουπιδο-δημοσιογραφία.

Υπό αυτές τις συνθήκες οι όροι με τους οποίους μεταδίδονται τα νέα στον σύγχρονο κόσμο αποτελούν σοβαρό τεστ για την κρίση και την εντιμότητα των δημοσιογράφων. Αν ο δημοσιογράφος είναι το μυστικό όπλο μιας άρατης μηχανής δημοσίων σχέσεων ή ανομολόγητων εμπορικών συμφερόντων, τότε προδίδονται τα συμφέροντα του κοινού. Αυτή η προδοσία είναι ακόμη ισχυρότερη όταν ο δημοσιογράφος, από έπαρση και ματαιοδοξία, μετατρέπεται σε δικαστή, εισαγγελέα ή, ακόμη χειρότερα, σε ευτελή σόουμαν.

Όλα αυτά δημιουργούν κρίση εμπιστοσύνης έναντι της δημοσιογραφίας κάτι που καταγράφεται σε πολλές δημοσκοπήσεις. Έτσι, μπορεί να φαίνεται ότι ο δημοσιογράφος έχει εξουσία, αλλά δεν διαθέτει κύρος. Το κύρος δεν συνδέεται απαραίτητα με την εξουσία. Είναι γνωστό ότι το κύρος αναβλύζει από τα κατάβαθα μιας ανώτερης προσωπικότητας, ενώ η εξουσία προσφέρεται ή κατακτάται όχι πάντοτε με θεμιτά και δημοκρατικά μέσα. Το κύρος και η εξουσία διαφέρουν ακόμη και κατά τους τρόπους επίδρασής τους. Το κύρος δεσμεύει εσωτερικά το άτομο, χρησιμοποιεί αρκετά τους μηχανισμούς ταύτισης, μίμησης και υποβολής. Αντιθέτως η εξουσία επιδρά δεσμεύοντας την εξωτερική συμπεριφορά του ανθρώπου και χρησιμοποιεί νόμους, κανόνες, συνήθειες και τεχνητά μέσα βίας.

Ian Hargreaves Καθηγητής Δημοσιογραφίας

Θέματα

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε. (100-120 λέξεις)

Μονάδες 25

B1. «Υπό αυτές τις συνθήκες οι όροι με τους οποίους μεταδίδονται τα νέα στον σύγχρονο κόσμο αποτελούν σοβαρό τεστ για την κρίση και την εντιμότητα των δημοσιογράφων.»

Να παρουσιάσετε τη θέση που διατυπώνει ο συγγραφέας στην περίοδο αυτή

Μονάδες 12

B2. Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις υπογραμμισμένες λέξεις:

Παράδοξο, ερμηνευτεί, εκτιμάμε, ανομολόγητων, ευτελή

Μονάδες 5

B3. Να γράψετε έναν τίτλο με σχόλιο και έναν χωρίς σχόλιο

Μονάδες 8

B4. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη και τον τρόπο ανάπτυξης της 3^{ης} παραγράφου

«Υπό αυτές τις συνθήκες... ευτελή σόουμαν.»

Μονάδες 10

Γ. Σε άρθρο που θα δημοσιεύσετε στην εφημερίδα του σχολείου σας να παρουσιάσετε το πρόβλημα της παραπληροφόρησης και τα αίτιά του στην εποχή μας και να αναλύσετε το ρόλο της παιδείας για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού από τους νέους. (400 – 500 λέξεις)

Μονάδες 40

ΟΡΟΣΗΜΟ

Επιμέλεια: Αλεξίου Σπύρος
Τομέας Φιλολογίας
Ορόσημο Αθήνας
Ορόσημο Χαλανδρίου